

Nr 8.

Ankom till riksdagens kansli den 11 april 1945 kl. 12 m.

*Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 8,
i anledning av väckt motion angående framställning inom
landet av läkemedlet penicillin.*

I en inom första kammaren väckt och till dess första tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 219, av herr *Wagnsson* har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller, att Kungl. Maj:t måtte låta utreda möjligheterna att på statligt initiativ inom landet framställa läkemedlet penicillin.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet har i vederbörlig ordning inhämtat yttrande över motionen från kungl. medicinalstyrelsen och berett tillfälle för apotekarsocieteten att inkomma med yttrande.

Kungl. medicinalstyrelsen har till sitt yttrande fogat utlåtanden, som införskaffats från doc. *H. Lundin*, kungl. tekniska högskolans institution för jäsningslära, och advokaten *C. A. Rising*, i egenskap av representant för de större svenska läkemedelsfabrikerna. Några hållpunkter för att en tillverkning av penicillin i Sverige skulle vara ekonomiskt lönande just nu lämna dessa utlåtanden icke. Det torde också vara svårt att för närvarande över huvud taget göra beräkningar rörande räntabiliteten av en anläggning för penicillinframställning. Doc. *Lundin* anser för sin del önskvärt att en utredning kommer till stånd angående möjligheterna av statens medverkan för att inom landet åstadkomma framställning av penicillin och förordar en samverkan mellan det enskilda initiativet och statsmakterna. Av advokat *Risings* utlåtande framgår, att flera svenska läkemedelsfabrikanter tagit initiativ till framställning av penicillin och kommit mycket långt i utarbetandet av de industriella metoderna för framställningen. Emellertid är det tydligt att en industriell drift tarvar mycket betydande kapitalinvesteringar. Ett statligt intresse i saken behöver icke inrikta sig på möjligheterna att framställa penicillin utan i stället på hur en tillverkning lämpligen bör stödjas. Statligt stöd torde i betydande utsträckning ha förekommit i utlandet. Medicinalstyrelsen upplyser att i Förenta staterna ett 20-tal fabriker för framställning av penicillin anlagts. Det beräknas att anläggningskostnaderna för var och en belöpt sig till en miljon dollars. Därest icke en väsentlig export av penicillin från Sverige kan beräknas, vilket är osannolikt, eller särskilda ekonomiskt besparande förbätt-

ringar i framställningsmetoderna kunna göras i svensk fabrik, kan det där framställda penicillinet icke beräknas tävla med det för närvarande från Amerika importerade i fråga om prisbillighet. Därest en undersökning av de svenska fabrikenas resultat och omkostnader skulle tala för understöd av den inhemska tillverkningen bör emellertid ett sådant understöd från statsmakterna sida övervägas. Medicinalstyrelsen erinrar om den vid 1944 års riksdag bifallna motionen om utredning angående förstatligande av apoteksväsendet, däri inbegripet droghandeln och läkemedelsindustrien, och det synes styrelsen lämpligt att det föreliggande förslaget upptoges till bearbetning i samband med den utredning, som torde komma att föranledas av nämnda motion.

Apotekarsocietetens direktion anser synnerligen angeläget, att tillverkning av penicillin inom landet kommer till stånd, och förordar en utredning i enlighet med motionens förslag.

Som framgår av medicinalstyrelsens yttrande pågå fruktbärande förarbeten av olika läkemedelsfabrikanter i landet för framställning av läkemedlet penicillin, men det anses vara förenat med så stora kostnader att utnyttja försöksresultaten industriellt, att det allmännas stöd härför torde erfordras. Frågan huruvida staten bör ge sin medverkan för en inhemsk framställning av läkemedlet och i så fall vilken form denna medverkan bör få kan icke besvaras utan en ingående utredning. Utskottet, som i likhet med motionären finner det angeläget att förutsättningarna för en inhemsk framställning av penicillin bli prövade, hemställer,

att första kammaren för sin del, i anledning av förevarande motion, I: 219, ville besluta, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller, att Kungl. Maj:t måtte låta utreda ändamålsenligheten och möjligheterna att under statlig medverkan inom landet framställa läkemedlet penicillin.

Stockholm den 5 april 1945.

På utskottets vägnar:

C. FR. CARLSTRÖM.

Närvarande: herrar *Carlström, Persson, Söderkvist,* Fahlander, Nilsson, Sundelin*, fru *Svenson* och herr *Englund*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.